

Innst. 261 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 81 L (2012–2013)

Innstilling fra justiskomiteen om endringer i lovgivningen om industrielt rettsvern m.m. (styrking av håndhevingsreglene)

Til Stortinget

Sammendrag

Proposisjonen inneholder forslag til endringer i håndhevingsreglene i lovgivningen om industrielt rettsvern (patentloven, kretsmønsterloven, planteforedlerloven, designloven og varemerkeloven). Det foreslås også endringer i håndhevingsreglene i foretaksnavneloven og nye håndhevingsregler ved overtreddelse av enkelte bestemmelser i markedsføringsloven. Videre foreslås det et nytt kapittel i tvisteloven om rett til informasjon ved krenkelse av immaterialrettigheter, og endringer i reglene i tvisteloven og tolloven om grensekontroll til sikring av immaterialrettigheter. I tillegg foreslås det endringer i straffeloven § 262 om uberettiget tilgang til fjernsynssignaler mv.

Det som kjennetegner alle de industrielle rettighetene, er at innehaveren har en enerett til utnyttelse i næringsvirksomhet. Andre kan ikke utnytte gjenstanden for rettigheten i næringsvirksomhet uten samtykke fra rettighetshaveren. Gjenstanden for rettigheten vil være en løsning på et teknisk problem (patent), et kretsmønster for integrerte kretser (kretsmønsterloven), en plantesort (planteforedlerloven), en design (designloven) eller et varemerke (varemerkeloven).

Formålet bak patentloven, kretsmønsterloven, planteforedlerloven og designloven er å legge til rette for og oppmuntre til nyskaping, gjennom å gi enerettigheter til dem som legger ressurser ned i å skape nye produkter mv. Varemerkeloven og foretaksnav-

neloven ivaretar i hovedsak andre hensyn enn å legge til rette for nyskaping. Disse lovene bidrar til at varer og tjenester med ulik opprinnelse og ulike virksomheter kan skilles fra hverandre. De bidrar dermed til lojal konkurranse. Varemerkeloven og foretaksnavneloven verner derfor også om forbrukernes interesser.

Når andre utnytter gjenstanden for en industriell rettighet uten samtykke, foreligger det et inngrep. Håndhevingsreglene gjelder sanksjonene som kan gjøres gjeldende ved inngrep i industrielle rettigheter. Sanksjonene omfatter blant annet forbud mot inngrep, andre tiltak for å hindre inngrep (f.eks. ødeleggelse av varer), vederlag og erstatning og straff. Forslaget vil styrke disse sanksjonene, og dermed gjøre det lettere for rettighetshaverne å håndheve sine rettigheter. Forslaget innebærer at håndhevingsreglene i Norge vil bli minst like gunstige for rettighetshaverne som det som følger av EUs regelverk på området. På flere punkter vil de norske håndhevingsreglene gi rettighetshaverne en sterkere stilling enn det som følger av minimumskravene i EUs regelverk. Formålet med forslaget er å legge bedre til rette for kunnskapsbasert næringsvirksomhet, nyskaping og merkevarebygging i Norge.

Det er flere holdepunkter for at omfanget av inngrep i industrielle rettigheter som begås av virksomheter som utelukkende eller i hovedsak driver med bevisst, stortilt og systematisk kopiering av andres produkter og varemerker, er omfattende og har økt betydelig. Forslaget legger til rette for en mer effektiv bekjempelse av slik virksomhet.

Etter forslaget vil håndhevingsreglene i de forskjellige lovene om industrielt rettsvern i hovedsak bli like. Dette bidrar til at regelverket blir oversiktlig og lettere tilgjengelig.

Etter forslaget vil alle lovene om industrielt rettsvern ha bestemmelser som slår fast at den som har

gjort inngrep, ved dom kan forbys å gjenta inngreps-handlingene. I dag finnes det bare uttrykkelige bestemmelser om dette i varemerkeloven. Forslaget regulerer også i hvilke tilfeller det kan nedlegges forbud ved medvirkning til inngrep og mot forestående inngrep.

Forslaget innebærer en vesentlig styrking av rettighetshavernes rett til vederlag og erstatning. Ved forsettlig og uaktsomme inngrep kan rettighetshaveren kreve at vederlag og erstatning fastsettes etter det av tre alternative grunnlag som gir det høyeste beløpet i det enkelte tilfellet. Dersom inngriperen har handlet forsettlig eller grovt uaktsomt, foreslås det at rettighetshaveren som et minimum skal ha krav på et vederlag som svarer til det dobbelte av en rimelig lisensavgift for utnyttelsen. Det foreslås også enkelte andre endringer i reglene om vederlag og erstatning.

Reglene om tiltak for å hindre inngrep foreslås styrket. Etter forslaget kan slike tiltak rettes både mot produkter som utgjør inngrep og mot materialer og hjelpemidler som er brukt eller tilsiktet brukt til å fremstille slike produkter. I alle lovene foreslås det tatt inn en ikke uttømmende eksemplifisering av hva slike tiltak kan gå ut på. Det er også foreslått regulert i hvilke situasjoner tiltak kan besluttes for å hindre forestående inngrep.

I patentloven, kretsmønsterloven, planteforedlerloven og designloven foreslås det bestemmelser om at retten ved inngrep, i stedet for å nedlegge forbud og beslutte tiltak for å hindre inngrep, når helt særlige grunner foreligger, kan gi tillatelse til utnyttelse av oppfinnelsen mv. mot vederlag i rettighetens gyldighetstid.

Det foreslås nye regler om at den som har gjort inngrep, kan pålegges å dekke kostnadene ved formidling av informasjon om dommen i en sak om inngrep.

Inngrep i industrielle rettigheter er straffsanksjonert. Normalstrafferammen foreslås utvidet til bøter eller fengsel inntil ett år. Ved særlig skjerpene omstendigheter foreslås det at strafferammen skal være bøter eller fengsel inntil tre år.

For å gjøre det lettere å avdekke og forfølge inngrep foreslås det innført nye regler i tvisteloven som gir rettighetshaveren rett til informasjon om opprinnelse og distribusjonsnettverk for varer eller tjenester som utgjør inngrep. Denne retten til informasjon skal gjelde ved inngrep i alle typer immaterialrettigheter og ved visse overtredelser av markedsføringsloven. Forslaget innebærer at rettighetshaveren, når det er rimelig grunn til å tro at det er gjort inngrep, kan begjære at retten pålegger inngriperen å gi opplysninger om opprinnelsen og distribusjonsnettverket for varene eller tjenestene som inngrepet gjelder. En begjæring om informasjon kan også rettes mot andre enn inngriperen som har hatt befatning med varer

eller tjenester som utgjør inngrep på nærmere angitte måter. En begjæring om informasjon kan etter forslaget fremsettes i forbindelse med et pågående søksmål om inngrep eller som en egen sak uavhengig av slikt søksmål.

Det foreslås at Oslo tingrett skal være tvungen til verneting for sivile søksmål om inngrep etter patentloven, planteforedlerloven, designloven og varemerkeloven.

Proposisjonen inneholder også en del forslag til endringer i sanksjonsreglene på tilgrensende områder. Etter foretaksnavneloven har noen foretaksnavn samme vern mot lignende foretaksnavn og varemerker som det varemerker har. Det foreslås at reglene om sanksjoner ved krenkelse av slike foretaksnavn skal være like dem som gjelder ved varemerkeinngrep. Det foreslås videre at det skal gjelde tilsvarende sanksjonsregler som ved varemerkeinngrep ved bruk av geografiske betegnelser i strid med markedsføringsloven. Det foreslås også nye regler om vederlag og erstatning ved enkelte andre overtredelser av markedsføringsloven.

Det legges til grunn at forslagene samlet sett ikke vil ha vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Tore Hagebakken, Sigvald Oppebøen Hansen, Anna Ljunggren og Tove-Lise Torve, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kieland Asmyhr, Ulf Leirstein, Åse Michaelsen og lederen Per Sandberg, fra Høyre, André Oktay Dahl og Anders B. Werp, fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til at omfanget av inngrep i industrielle rettigheter som begås av virksomheter som utelukkende eller i hovedsak driver med bevisst, stortilt og systematisk kopiering av andres produkter og varemerker, er omfattende og har økt betydning. Komiteen legger derfor til grunn at det er behov for mer effektiv bekjempelse av slik virksomhet. Komiteen viser til at den fremlagte proposisjonen inneholder forslag til endringer i håndhevingsreglene i lovgivningen om industrielt rettsvern (patentloven, kretsmønsterloven, planteforedlerloven, designloven og varemerkeloven). Videre foreslås det også endringer i håndhevingsreglene i foretaksnavneloven og nye håndhevingsregler ved overtredelse av enkelte bestemmelser i markedsføringsloven. Komiteen viser videre til at det foreslås et nytt kapittel i tvisteloven om rett til informasjon ved krenkelse av immaterialrettigheter, og

endringer i reglene i tvisteloven og tolloven om grensekontroll til sikring av immaterialrettigheter. I tillegg foreslås det endringer i straffeloven § 262 om uberettiget tilgang til fjernsynssignaler mv.

Komiteen påpeker at det fremlagte lovforslaget gjelder der hvor det gjøres inngrep mot industrielle rettigheter som ledd i næringsvirksomhet. Anskaffelse og bruk til private formål omfattes ikke. Komiteen viser videre til at tiltak mot ulovlig fildeling og andre opphavsrettskrenkelser eller krenkelser av åndsverkloven som skjer ved bruk av Internett, ikke omfattes av forslagene i proposisjonen her. Komiteen viser i denne sammenheng til Prop. 65 L (2012–2013) fremmet av Kulturdepartementet.

Komiteen er av den oppfatning at det fremlagte forslaget vil kunne legge til rette for mer effektiv bekjempelse av inngrep i industrielle rettigheter og gjøre regelverket mer oversiktlig og lettere tilgjengelig. Det er viktig å sikre mer effektiv håndhevelse av regelverket og styrke ulike rettighetshaveres rett til vederlag og erstatning. Komiteen er opptatt av å styrke kunnskapsbasert næringsvirksomhet, nyskaping og merkevarebygging i Norge, og anser lovforslaget å bidra til dette. Komiteen er videre opptatt av at norsk regelverk er harmonisert med EUs regelverk på området, selv om angjeldende EUDirektiv 2004/48/EF om håndheving av immaterialrettigheter ikke er tatt inn i EØS-avtalen. Komiteen viser til at det fremlagte lovforslag i all hovedsak tilfredsstillende direktivets minimumskrav til håndhevingsmidler.

Komiteen har merket seg at lovforslaget i all hovedsak har fått bred støtte fra høringsinstansene og at departementet har tatt tilbørlig hensyn til motforestillingene som er kommet til høringsforslaget om for eksempel straff for grovt uaktsomme inngrep i næringsvirksomhet. Komiteen ber regjeringen følge utviklingen nøye og vurdere eventuelle endringer i den grad for eksempel Økokrims begrunnelser for å innføre grov uaktsomhet som skyldform skulle vise seg å ha gode grunner etter at man har høstet noe erfaring med det nye regelverket.

Komiteen har merket seg enkelte høringsinstansers forslag om ytterligere økning av strafferammene for å sikre at de særskilte etterforskningsmidlene kan benyttes for på den måten å sikre høyere prioritet på etterforskning av piratvarehandel. Komiteen ser med bekymring på tollvesenets påpekning av at for eksempel falske legemidler som Viagra har langt høyere fortjeneste enn heroin og at større og større andeler av denne handelen skjer i regi av organiserte kriminelle miljøer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til

departementets begrunnelse for ikke å heve strafferammene så vidt mye nå og avventer at man gjør seg noe erfaring med den skjerpingen som her foreslås og som flertallet støtter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til høringsuttalelse fra NHO. Disse medlemmer er enige i argumentasjonen i uttalelsen, og støtter at strafferammen for krenkelse av industrielle rettigheter må utvides markert. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Patentloven § 57 annet ledd skal lyde:

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil seks år.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Patentloven § 57 annet ledd skal lyde:

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil seks år.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lovgivningen om industrielt rettsvern m.m.

I

I almindelig borgerlig straffelov 22. mai 1902 nr. 10 skal § 262 lyde:

Den som med forsett om tap for den berettigete, eller vinning for seg selv eller en annen, fremstiller, innfører, distribuerer, selger, markedsfører, leier ut eller på annen måte utbrer, besitter, installerer, bruker, vedlikeholder eller skifter ut dekodingsinnretning, og ved det skaffer seg selv eller en annen uberettiget tilgang til en vernet formidlingstjeneste, eller medvirker til dette, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Dersom det foreligger særlig skjerpende omstendigheter, er straffen bot eller fengsel inntil 3 år. Ved vurderingen av om særlig skjerpende omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført den berettigede, den vinning som over-

trederen har oppnådd, og omfanget av overtredelsen for øvrig.

Med dekodingsinnretning menes teknisk utstyr eller programvare som er utformet eller tilpasset, alene eller sammen med andre hjelpemidler, for å gi tilgang til en vernet formidlingstjeneste.

Med vernet formidlingstjeneste menes

a) fjernsyns- og radiosignaler, og tjenester som teleformidles elektronisk på forespørsel fra den enkelte tjenestemottaker, når tilgang er avhengig av tilatelse fra tjenesteyter og ytes mot betaling, eller

b) selve tilgangskontrollen til tjenestene nevnt i bokstav a, når den må regnes som en egen tjeneste.

Offentlig påtale finner ikke sted uten fornærmedes begjæring, med mindre allmenne hensyn krever påtale. Som fornærmet regnes også den som yter tilgangskontroll, når denne må regnes som en egen tjeneste.

II

I lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter gjøres følgende endringer:

I kapittel 9 skal ny § 56 a lyde:

Den som har gjort inngrep i et patent, eller medvirket til det, kan ved dom forbyes å gjenta handlingen. Den som har gjort vesentlige forberedelsestiltak, med sikte på å utføre en handling som vil utgjøre inngrep, eller på annen måte har opptrådt slik at det er særlig grunn til å frykte at vedkommende vil gjøre inngrep, kan ved dom forbyes å gjennomføre handlingen.

§ 57 skal lyde:

Den som forsettlig begår eller medvirker til å begå patentinngrep, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

Offentlig påtale finner bare sted hvis den fornærmede ber om det, med mindre det kreves av allmenne hensyn.

§ 58 skal lyde:

For forsettlig eller uaktsomt patentinngrep skal inngriperen betale til rettighetshaveren:

a) vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen, samt erstatning for skade som følge av inngrepet som ikke ville oppstått ved lisensie-

ring,

b) erstatning for skade som følge av inngrepet, eller
c) vederlag svarende til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.

Vederlag og erstatning fastsettes etter det av grunnlagene i bokstav a til c som er gunstigst for rettighetshaveren.

Er det handlet forsettlig eller grovt uaktsomt, skal inngriperen, dersom rettighetshaveren krever det, i stedet for vederlag og erstatning fastsatt etter første ledd, betale vederlag svarende til det dobbelte av en rimelig lisensavgift for utnyttelsen.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved medvirkning.

For inngrep som har skjedd i god tro, skal inngriperen i den grad det ikke fremstår som urimelig, betale vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen eller til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.

Ansvaret etter første til tredje ledd kan lempes etter lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 5-2.

§ 59 skal lyde:

For å hindre inngrep kan retten, i den utstrekning det finnes rimelig, gi pålegg om forebyggende tiltak for produkter som utgjør inngrep i et patent, og for materialer og hjelpemidler som hovedsakelig er brukt, eller tilsiktet brukt, til å fremstille slike produkter. Slikt pålegg kan blant annet gå ut på at produkter og materialer og hjelpemidler skal:

- a) tilbakekalles fra handelen,
- b) definitivt fjernes fra handelen,
- c) ødelegges, eller
- d) utleveres til rettighetshaveren.

Avgjørelsen av om tiltak skal pålegges og valget mellom mulige tiltak skal skje ut fra en forholdsmessighetsvurdering. Det skal blant annet tas hensyn til inngrepets alvorlighet, virkningene av tiltakene og tredjeparts interesser.

Første ledd gjelder tilsvarende i tilfeller som nevnt i § 56 a annet punktum.

Pålegg om tiltak etter paragrafen her skal ikke være betinget av at rettighetshaveren yter kompensasjon til den tiltaket retter seg mot, og påvirker ikke rettighetshaverens rett til vederlag eller erstatning etter § 58. Tiltak skal gjennomføres for saksøktes regning hvis ikke særlige grunner taler mot det.

Ny § 59 a skal lyde:

I stedet for å fastsette tiltak etter §§ 56 a og 59 kan retten når helt særlige grunner foreligger, gi tilatelse til utnyttelse av oppfinnelsen i patentets gyldighetstid eller en del av denne mot rimelig vederlag til rettighetshaveren og på passende vilkår for øvrig.

Slik tillatelse kan bare gis til den som har handlet i aktsom god tro.

Ny § 59 b skal lyde:

I dom i sak om inngrep kan retten bestemme at informasjon om dommen skal formidles på passende måte for inngriperens regning. Dette gjelder tilsvarende ved medvirkning til inngrep og i tilfeller som nevnt i § 56 a annet punktum.

§ 60 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Vederlag og erstatning som følge av utnyttelse før patentet ble meddelt, kan bare idømmes etter § 58 første til tredje ledd.

§ 63 første ledd skal lyde:

Følgende søksmål reises ved Oslo tingrett:

1. søksmål angående retten til en oppfinnelse som det er søkt om patent på,
2. søksmål angående prøvelse av avgjørelse hvorved Patentstyrets annen avdeling avslår en søknad om patent, opphever et patent eller opprettholder en beslutning i Patentstyrets første avdeling om å oppheve et patent, jf. § 27 tredje ledd,
3. søksmål angående begjæring om patentbegrensning, jf. § 39 d tredje ledd,
4. søksmål angående ugyldigkjennelse eller overføring av patent, jf. §§ 52 og 53,
5. søksmål angående tvangslisens, jf. §§ 50 og 50 a,
6. søksmål angående begjæring om administrativ overprøving, jf. § 52 e tredje ledd, og
7. *sivilt søksmål angående patentinngrep.*

III

I lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjenneretegn mv. gjøres følgende endringer:

§ 5-2 første punktum skal lyde:

Retten kan i tilknytning til søksmål etter §§ 5-1, 6-2 eller 6-3, eller etter selvstendig søksmål, treffe slike forholdsregler at fortsatt bruk av foretaksnavnet i uforandret form hindres.

Kapittel 6 overskriften skal lyde:

Kapittel 6. Straff og erstatning m.m.

Ny § 6-1 skal lyde:

Den som forsettlig bruker foretaksnavn som er vernet etter §§ 3-2 og 3-3 i strid med annens rett eller som medvirker til det, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år.

Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som krenkeren har oppnådd, og omfanget av krenkelsen for øvrig.

Offentlig påtale finner bare sted hvis den fornærmede ber om det, med mindre det kreves av allmenne hensyn.

Bestemmelsene om sanksjoner mot varemerke-inngrep i varemerkeloven kapittel 8, bortsett fra § 61, gjelder tilsvarende ved bruk av foretaksnavn som er vernet etter §§ 3-2 og 3-3 i strid med annens rett.

For bruk av andre foretaksnavn enn dem som er vernet etter §§ 3-2 og 3-3 i strid med denne lov eller annens rett, gjelder §§ 5-2, 6-2 og 6-3.

Nåværende §§ 6-1 og 6-2 blir §§ 6-2 og 6-3.

IV

I lov 15. juni 1990 nr. 27 om vern av kretsmønstre for integrerte kretser gjøres følgende endringer:

Ny § 5 a skal lyde:

§ 5 a *Forbud mot inngrep*

Den som har gjort inngrep i en annens rett etter denne loven, eller medvirket til det, kan ved dom forbys å gjenta handlingen. Den som har gjort vesentlige forberedelsestiltak med sikte på å utføre en handling som vil utgjøre inngrep, eller på annen måte har opptrådt slik at det er særlig grunn til å frykte at vedkommende vil gjøre inngrep, kan ved dom forbys å gjennomføre handlingen.

§ 6 skal lyde:

§ 6 *Vederlag og erstatning for inngrep*

For forsettlig eller uaktsomt inngrep i en annens rett etter denne loven skal inngriperen betale til rettighetshaveren:

- a) *vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen, samt erstatning for skade som følge av inngrepet som ikke ville oppstått ved lisensiering,*
- b) *erstatning for skade som følge av inngrepet, eller*
- c) *vederlag svarende til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.*

Vederlag og erstatning fastsettes etter det av grunnlagene i bokstav a til c som er gunstigst for rettighetshaveren.

Er det handlet forsettlig eller grovt uaktsomt skal inngriperen, dersom rettighetshaveren krever det, i stedet for vederlag og erstatning fastsatt etter første ledd betale vederlag svarende til det dobbelte av en rimelig lisensavgift for utnyttelsen.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved medvirkning.

For inngrep som har skjedd i god tro skal inngriperen i den grad det ikke fremstår som urimelig, betale vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen eller til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.

Ansvar et etter første til tredje ledd kan lempes etter lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 5-2.

§ 7 skal lyde:

§ 7 Rett til utnyttelse av kretsmønster som utgjør inngrep i en kretsmønsterrett

Den som i aktsom god tro har ervervet en integrert krets, som utgjør inngrep i en kretsmønsterrett, har rett til å importere og utnytte den integrerte kretsen ervervsmessig. For import eller ervervsmessig utnyttelse som skjer etter at erververen ikke lenger er i aktsom god tro, skal det betales et passende vederlag.

Når helt særlige grunner foreligger kan retten, i stedet for å fastsette tiltak etter §§ 5 a og 8, bestemme at den som i aktsom god tro har ervervet et eksemplar av et kretsmønster som gjør inngrep i en kretsmønsterrett, skal tillates å utnytte eksemplaret mot rimelig vederlag og på passende vilkår for øvrig, i kretsmønsterrettens gyldighetstid eller en del av denne.

§ 8 skal lyde:

§ 8 Tiltak for å hindre inngrep

For å hindre inngrep kan retten i den utstrekning det finnes rimelig, gi pålegg om forebyggende tiltak for eksemplarer av et kretsmønster som utgjør inngrep i en kretsmønsterrett og for materialer og hjelpemidler som hovedsakelig er brukt, eller tilsiktet brukt, til å fremstille slike eksemplarer. Slikt pålegg kan blant annet gå ut på at eksemplarer av kretsmønster og materialer og hjelpemidler skal:

- tilbakekalles fra handelen,
- definitivt fjernes fra handelen,
- ødelegges, eller
- utleveres til rettighetshaveren.

Avgjørelsen av om tiltak skal pålegges og valget mellom mulige tiltak skal skje ut fra en forholdsmessighetsvurdering. Det skal blant annet tas hensyn til inngrepets alvorlighet, virkningene av tiltakene og tredjeparts interesser.

Første ledd gjelder tilsvarende i tilfeller som nevnt i § 5 a annet punktum.

Tiltak etter paragrafen her skal ikke være betinget av at rettighetshaveren yter kompensasjon til den tiltaket retter seg mot, og påvirker ikke rettighetshaverens rett til vederlag eller erstatning etter § 6. Tiltak skal gjennomføres for saksøktes regning hvis ikke særlige grunner taler mot det.

Ny § 8 a skal lyde:

§ 8 a Formidling av informasjon om dom i sak om inngrep

I dom i sak om inngrep kan retten bestemme at informasjon om dommen skal formidles på passende måte for inngriperens regning. Dette gjelder tilsvarende ved medvirkning til inngrep og i tilfeller som nevnt i § 5 a annet punktum.

§ 9 skal lyde:

§ 9 Straff

Den som forsettlig begår eller medvirker til å begå inngrep i en kretsmønsterrett, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd og omfanget av inngrepet for øvrig.

Offentlig påtale finner bare sted hvis den fornærmede ber om det, med mindre det kreves av allmenne hensyn.

V

I lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett gjøres følgende endringer:

I kapittel 6 skal ny § 21 a lyde:

§ 21 a Forbud mot inngrep

Den som har gjort inngrep i en annens rett etter denne loven, eller medvirket til det, kan ved dom forbyes å gjenta handlingen. Den som har gjort vesentlige forberedelsestiltak, med sikte på å utføre en handling som vil utgjøre inngrep, eller på annen måte har opptrådt slik at det er særlig grunn til å frykte at vedkommende vil gjøre inngrep, kan ved dom forbyes å gjennomføre handlingen.

§ 22 skal lyde:

§ 22 Straff

Den som forsettlig begår eller medvirker til å begå inngrep i en planteforedlerrett, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

Den som forsettlig overtrer reglene om anvendelse av sortsnavn i § 20 eller som medvirker til det, straffes med bøter.

Ved overtredelse av første og annet ledd finner offentlig påtale bare sted hvis den fornærmede ber om det, med mindre det kreves av allmenne hensyn. Overtredelse av tredje ledd påtales bare av det offentlige hvis fornærmede ber om det.

§ 23 skal lyde:

§ 23 Vederlag og erstatning for inngrep

For forsettlig eller uaktsomt inngrep i en planteforedlerrett skal inngriperen betale til rettighetshaveren:

- a) vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen, samt erstatning for skade som følge av inngrepet som ikke ville oppstått ved lisensiering,
- b) erstatning for skade som følge av inngrepet, eller
- c) vederlag svarende til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.

Vederlag og erstatning fastsettes etter det av grunnlagene i bokstav a til c som er gunstigst for rettighetshaveren.

Er det handlet forsettlig eller grovt uaktsomt skal inngriperen, dersom rettighetshaveren krever det, i stedet for vederlag og erstatning fastsatt etter første ledd, betale vederlag svarende til det dobbelte av en rimelig lisensavgift for utnyttelsen.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved medvirkning.

For inngrep som har skjedd i god tro skal inngriperen i den grad det ikke fremstår som urimelig, betale vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen eller til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer reglene om sortsnavn i § 20, plikter å erstatte det tap overtredelsen har medført.

Ansaret etter første til tredje og femte ledd kan lempes etter lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 5-2.

§ 24 skal lyde:

§ 24 Tiltak for å hindre inngrep

For å hindre inngrep kan retten i den utstrekning det finnes rimelig, gi pålegg om forebyggende tiltak for plantemateriale som utgjør inngrep i en planteforedlerrett og for materialer og hjelpemidler som hovedsakelig er brukt, eller tilsiktet brukt, til å fremstille slikt plantemateriale. Slikt pålegg kan blant annet gå ut på at plantemateriale og materialer og hjelpemidler skal:

- a) tilbakekalles fra handelen,
- b) definitivt fjernes fra handelen,

c) ødelegges, eller

d) utleveres til rettighetshaveren.

Avgjørelsen av om tiltak skal pålegges og valget mellom mulige tiltak skal skje ut fra en forholdsmessighetsvurdering. Det skal blant annet tas hensyn til inngrepets alvorlighet, virkningene av tiltakene og tredjeparts interesser.

Første ledd gjelder tilsvarende i tilfeller som nevnt i § 21 a annet punktum.

Tiltak etter paragrafen her skal ikke være betinget av at rettighetshaveren yter kompensasjon til den tiltaket retter seg mot, og påvirker ikke rettighetshaverens rett til vederlag eller erstatning etter § 23. Tiltak skal gjennomføres for saksøktens regning hvis ikke særlige grunner taler mot det.

Ny § 24 a skal lyde:

§ 24 a Tillatelse til utnyttelse

I stedet for å fastsette tiltak etter §§ 21 a og 24 kan retten når helt særlige grunner foreligger, gi tillatelse til utnyttelse av en plantesort i planteforedlerrettens gyldighetstid eller en del av denne mot rimelig vederlag til rettighetshaveren og på passende vilkår for øvrig. Slik tillatelse kan bare gis til den som har handlet i aktsom god tro.

Ny § 24 b skal lyde:

§ 24 b Formidling av informasjon om dom i sak om inngrep

I dom i sak om inngrep kan retten bestemme at informasjon om dommen skal formidles på passende måte for inngriperens regning. Dette gjelder tilsvarende ved medvirkning til inngrep og i tilfeller som nevnt i § 21 a annet punktum.

§ 25 skal lyde:

§ 25 Midlertidig rettsvern

I den utstrekning en søknad fører til meddelelse av planteforedlerrett, gjelder § 3, § 21 a, § 23 første til tredje og femte og sjette ledd, §§ 24, 24 a og 24 b også for tidsrommet fra søknaden ble kunngjort etter § 7 til planteforedlerretten ble meddelt.

Foreldelsesfristen for krav etter denne paragrafen begynner ikke å løpe før planteforedlerretten er meddelt.

§ 29 første ledd skal lyde:

For Oslo tingrett reises søksmål om retten til en plantesort som det er søkt om planteforedlerrett for, søksmål om overføring av en planteforedlerrett, sivilt søksmål om inngrep i en planteforedlerrett og søksmål som nevnt i § 12 annet ledd, § 17, § 18 annet ledd jf. § 12 annet ledd og § 28.

VI

I lov 14. mars 2003 nr. 15 om beskyttelse av design gjøres følgende endringer:

I kapittel 7 skal ny § 39 a lyde:

§ 39 a *Forbud mot inngrep*

Den som har gjort inngrep i en annens rett etter denne loven, eller medvirket til det, kan ved dom forbys å gjenta handlingen. Den som har gjort vesentlige forberedelsestiltak med sikte på å utføre en handling som vil utgjøre inngrep, eller på annen måte har opptrådt slik at det er særlig grunn til å frykte at vedkommende vil gjøre inngrep, kan ved dom forbys å gjennomføre handlingen.

§ 40 skal lyde:

§ 40 *Vederlag og erstatning for designinngrep*

For forsettlig eller uaktsomt designinngrep skal inngriperen betale til rettighetshaveren:

- a) *vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen, samt erstatning for skade som følge av inngrepet som ikke ville oppstått ved lisensiering,*
- b) *erstatning for skade som følge av inngrepet, eller*
- c) *vederlag svarende til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.*

Vederlag og erstatning fastsettes etter det av grunnlagene i bokstav a til c som er gunstigst for rettighetshaveren.

Er det handlet forsettlig eller grovt uaktsomt skal inngriperen, dersom rettighetshaveren krever det, i stedet for vederlag og erstatning fastsatt etter første ledd betale vederlag svarende til det dobbelte av en rimelig lisensavgift for utnyttelsen.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved medvirkning.

For inngrep som har skjedd i god tro skal inngriperen, i den grad det ikke fremstår som urimelig, betale vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen eller til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.

Ansvarer etter første til tredje ledd kan lempes etter lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 5-2.

§ 41 skal lyde:

§ 41 *Tiltak for å hindre inngrep*

For å hindre inngrep kan retten i den utstrekning det finnes rimelig, gi pålegg om forebyggende tiltak for produkter som utgjør designinngrep og for materialer og hjelpemidler som hovedsakelig er brukt, eller tilsiktet brukt, til å fremstille slike produkter. Slikt pålegg kan blant annet gå ut på at produkter og materialer og hjelpemidler skal:

- a) *tilbakekalles fra handelen,*

b) *definitivt fjernes fra handelen,*

c) *ødelegges, eller*

d) *utleveres til rettighetshaveren.*

Avgjørelsen av om tiltak skal pålegges og valget mellom mulige tiltak skal skje ut fra en forholdsmessighetsvurdering. Det skal blant annet tas hensyn til inngrepets alvorlighet, virkningene av tiltakene og tredjeparts interesser.

Første ledd gjelder tilsvarende i tilfeller som nevnt i § 39 a annet punktum.

Tiltak etter paragrafen her skal ikke være betinget av at rettighetshaveren yter kompensasjon til den tiltaket retter seg mot, og påvirker ikke rettighetshaverens rett til vederlag eller erstatning etter § 40. Tiltak skal gjennomføres for saksøktens regning hvis ikke særlige grunner taler mot det.

Ny § 41 a skal lyde:

§ 41 a *Tillatelse til utnyttelse*

I stedet for å fastsette tiltak etter §§ 39 a og 41 kan retten når helt særlige grunner foreligger, gi tillatelse til utnyttelse av designen i designrettens gyldighetstid eller en del av denne mot rimelig vederlag til rettighetshaveren og på passende vilkår for øvrig. Slik tillatelse kan bare gis til den som har handlet i aktsom god tro.

Ny § 41 b skal lyde:

§ 41 b *Formidling av informasjon om dom i sak om inngrep*

I dom i sak om inngrep kan retten bestemme at informasjon om dommen skal formidles på passende måte for inngriperens regning. Dette gjelder tilsvarende ved medvirkning til inngrep og i tilfeller som nevnt i § 39 a annet punktum.

§ 42 første ledd skal lyde:

Utnytter noen uten samtykke fra søkeren en design som er søkt registrert, og skjer utnyttelsen etter at dokumentene som viser designen har blitt offentlige etter § 21, men før kunngjøringen av registreringen, gjelder § 39 a, § 40 første til tredje og femte ledd, §§ 41, 41 a og 41 b tilsvarende hvis søknaden fører til registrering.

§ 44 skal lyde:

§ 44 *Straff*

Den som forsettlig begår eller medvirker til å begå designinngrep, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den

skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

Offentlig påtale finner bare sted hvis den fornærmede ber om det, med mindre det kreves av allmenne hensyn.

§ 46 første ledd skal lyde:

Følgende søksmål må reises ved Oslo tingrett:

1. Søksmål om retten til en design som er søkt registrert etter loven her, jf. § 30.
2. Søksmål om prøving av avgjørelse truffet i Patentstyrets annen avdeling som omtalt i § 39.
3. Søksmål om ugyldighet eller om overføring av en registrering, jf. §§ 25 og 30.
4. *Sivilt søksmål om designinngrep.*

VII

I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende endringer:

§ 203 skal lyde:

§ 203 *Uberettiget tilgang til fjernsynssignaler mv.*

Den som med forsett om tap for den berettigete, eller vinning for seg selv eller en annen, fremstiller, innfører, distribuerer, selger, markedsfører, leier ut eller på annen måte utbrer, besitter, installerer, bruker, vedlikeholder eller skifter ut dekodingsinnretning, og ved det skaffer seg selv eller en annen uberettiget tilgang til en vernet formidlingstjeneste, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ved grov overtredelse av første ledd er straffen bot eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført den berettigede, den vinning som overtrederen har oppnådd, og omfanget av overtredelsen for øvrig.

Med dekodingsinnretning menes teknisk utstyr eller programvare som er utformet eller tilpasset, alene eller sammen med andre hjelpemidler, for å gi tilgang til en vernet formidlingstjeneste. Med vernet formidlingstjeneste menes

- a) fjernsyns- og radiosignaler, og tjenester som teleformidles elektronisk på forespørsel fra den enkelte tjenestemottaker, når tilgang er avhengig av tillatelse fra tjenesteyter og ytes mot betaling, eller
- b) selve tilgangskontrollen til tjenestene nevnt i bokstav a, når den må regnes som en egen tjeneste.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a. Som fornærmet regnes

også den som yter tilgangskontroll, når denne må regnes som en egen tjeneste.

§ 412 nr. 54 oppheves.

§ 412 nr. 75 skal lyde:

I lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter gjøres følgende endringer:

§ 8 b fjerde ledd første punktum skal lyde:

Brudd på opplysningsplikten er straffbart så langt det følger av straffeloven § 221.

§ 8 c annet ledd første punktum skal lyde:

Brudd på opplysningsplikten er straffbart så langt det følger av straffeloven § 221.

§ 57 skal lyde:

Den som begår patentinngrep, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

§ 412 nr. 119 skal lyde:

I lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. gjøres følgende endringer:

§ 6-1 første til tredje ledd skal lyde:

Den som bruker foretaksnavn som er vernet etter §§ 3-2 og 3-3 i strid med annens rett, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som krenkeren har oppnådd og omfanget av krenkelsen for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

§ 6-2 første og nytt annet punktum skal lyde:

Den som bruker foretaksnavn i strid med denne lov straffes med bøter eller med fengsel inntil tre måneder, for så vidt ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse. Medvirkning straffes ikke.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum

§ 412 nr. 136 skal lyde:

I lov 15. juni 1990 nr. 27 om vern av kretsmønstre for integrerte kretser skal § 9 lyde:

§ 9 *Straff*

Den som begår inngrep i en kretsmønsterrett, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

§ 412 nr. 154 skal lyde:

I lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett skal § 22 lyde:

§ 22 *Straff*

Den som begår inngrep i en planteforedlerrett, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

Den som overtrer reglene om anvendelse av sortsnavn i § 20, straffes med bøter.

Ved overtredelse av første og annet ledd kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a. Overtredelse av tredje ledd påtales bare av det offentlige hvis fornærmede ber om det.

§ 412 nr. 230 skal lyde:

I lov 14. mars 2003 nr. 15 om beskyttelse av design (designloven) gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. uten tillatelse inneholder et våpen eller annet tegn som er omfattet av straffeloven § 165 bokstav b og § 166, et statsflagg eller et offentlig kontroll- eller garantimerke for produkter av samme eller liknende slag som produktene designen gjelder, eller noe som er egnet til å oppfattes som et slikt tegn, flagg eller merke.

§ 44 skal lyde:

§ 44 *Straff*

Den som begår designinngrep, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

§ 45 annet ledd oppheves.

§ 412 ny nr. 269 skal lyde:

I lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. gjøres følgende endringer:

§ 48 skal lyde:

§ 48 *Straff*

Den som vesentlig overtrer § 6 fjerde ledd jf. første ledd, forskrift gitt i medhold av § 6 femte ledd, § 11, § 13, § 15, § 20 annet ledd, § 26, § 27, § 28, § 29 eller § 30, straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Uaktsom vesentlig overtredelse av § 7 eller § 8 jf. § 6 fjerde ledd jf. første ledd, § 11 første ledd, § 26 eller § 27 straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Ved vurderingen av om en overtredelse er vesentlig skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang, virkninger og graden av skyld. Dersom personen eller foretaket tidligere er ilagt straff eller overtredelsesgebyr for overtredelse av denne lov eller forskrift i medhold av loven, kan straff etter første og annet ledd anvendes selv om overtredelsen ikke er vesentlig.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer vedtak som er gjort i medhold av denne lov, straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom

ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Straff kommer ikke til anvendelse for overtredelse foretatt av en ekspeditør, betjent eller annen liknende underordnet når overtredelsen vesentlig har vært foranlediget av vedkommendes avhengige stilling til den næringsdrivende.

Straff kommer ikke til anvendelse ved overtredelse av § 28 når kunnskap om eller rådighet over bedriftshemmeligheten er oppnådd i et tjeneste- eller tillitsvervsforhold eller gjennom pliktstridig handling i et slikt forhold og mer enn 2 år er gått siden forholdet opphørte.

§ 48 a skal lyde:

§ 48 a *Straff og sivilrettslige sanksjoner ved ulovlig bruk av geografiske betegnelser*

Den som bruker en geografisk betegnelse i strid med §§ 25, 26 eller 31, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført den forurettede, herunder skade på dennes kommersielle omdømme, den vinning som krenkeren har oppnådd, og omfanget av krenkelsen for øvrig.

For overtredelse av første og annet ledd kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

Bestemmelsene om sanksjoner mot varemerkeinngrep i varemerkeloven kapittel 8, bortsett fra §§ 60, 61 og 61 a, gjelder tilsvarende ved bruk av geografiske betegnelser i strid med §§ 25, 26 eller 31.

§ 412 ny nr. 270 skal lyde:

I lov 26. mars 2010 nr. 8 om beskyttelse av varemerker gjøres følgende endringer:

§ 15 første ledd bokstav c skal lyde:

c) *uten tillatelse inneholder et våpen eller annet tegn som er omfattet av straffeloven § 165 bokstav b og § 166, et statsflagg, eller noe annet som er egnet til å oppfattes som slikt tegn eller flagg.*

§ 61 skal lyde:

§ 61 *Straff*

Den som begår varemerkeinngrep straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger skal det særlig legges vekt på den

skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

For overtredelse av denne bestemmelsen kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a. Ved inngrep i fellesmerke anses bare merkehaveren som fornærmet.

VIII

I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister gjøres følgende endringer:

Tvistelovens del Hvordan tvisteloven er bygd opp med tilhørende innholdsfortegnelse oppheves.

I femte del skal nytt kapittel 28 A lyde:

Kapittel 28 A. Rett til informasjon ved inngrep i immaterialrettigheter m.m.

§ 28 A-1 *Rett til informasjon ved inngrep i immaterialrettigheter m.m.*

(1) Når det er rimelig grunn til å tro at det er gjort inngrep i en immaterialrettighet, kan retten etter begjæring fra rettighetshaveren pålegge inngriperen å opplyse om opprinnelse og distribusjonsnettverk for varer eller tjenester som inngrepet gjelder (informasjonspålegg). Slike opplysninger kan også kreves fra den som:

- har medvirket til inngrep,
- har vært i besittelse av en vare som gjør inngrep som ledd i næringsvirksomhet,
- har brukt en tjeneste som gjør inngrep som ledd i næringsvirksomhet,
- har ytt en tjeneste som har blitt brukt ved et inngrep som ledd i næringsvirksomhet, eller
- er utpekt av inngriperen eller noen som nevnt i bokstav a til d, som involvert i produksjon eller distribusjon av en vare, eller leveringen av en tjeneste, som inngrepet gjelder.

(2) Opplysninger om opprinnelse og distribusjonsnettverk omfatter blant annet:

- navn og adresse til produsenter, distributører, leverandører og andre som har hatt varene i sin besittelse, eller levert eller mottatt tjenestene,
- navn og adresse til tiltenkte grossister og detaljhandlere, og
- opplysninger om hvor mye som har blitt produsert, levert, mottatt eller bestilt, og om hvilken pris som er blitt betalt og oppnådd for varene eller tjenestene.

(3) Immaterialrettigheter omfatter opphavsrett og andre rettigheter etter åndsverkloven, patent, supplerende beskyttelsessertifikater som nevnt i patentloven §§ 62 a og 62 b, rett til foretaksnavn og andre forretningskjenner, kretsmønsterrett, planteforedlerrett, designrett, varemerkerett, betegnelse som er

beskyttet etter forskrift 5. juli 2002 nr. 698 om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på næringsmidler, samt geografiske betegnelse som er beskyttet etter markedsføringsloven §§ 25, 26 eller 31. Kapitlet her gjelder tilsvarende ved overtredelse av markedsføringsloven § 30, og ved overtredelse av markedsføringsloven §§ 25 og 26 som består i etterlikning av annens produkt, kjennetegn, reklamemidler eller andre frembringelser.

(4) Første og annet ledd gjelder tilsvarende når noen har gjort vesentlige forberedelsestiltak med sikte på å utføre en handling som vil utgjøre inngrep, eller på annen måte har opptrådt slik at det er særlig grunn til å frykte at vedkommende vil gjøre inngrep.

§ 28 A-2 *Krav til forholdsmessighet m.m.*

(1) Informasjonspålegg kan bare gis når opplysningene kan ha betydning for håndhevingen av en rettighet som nevnt i § 28A-1, og rettighetshaverens interesse i å få opplysningene veier tyngre enn ulempe for den som pålegget retter seg mot og andre motstående interesser.

(2) Bestemmelsene om bevisforbud og bevisfrikak i §§ 22-3, 22-5 og 22-7 til 22-12 gjelder tilsvarende for plikten til å gi opplysninger etter dette kapitlet.

§ 28 A-3 *Begjæringen om informasjonspålegg og behandlingen av den*

(1) Informasjonspålegg kan begjæres i forbindelse med et søksmål om inngrep eller uavhengig av slikt søksmål. Begjæringen settes frem gjennom prosesskriv. Fremmes begjæringen under en hovedforhandling, må den fremsettes muntlig.

(2) Begjæring om informasjonspålegg som fremmes uavhengig av et inngrepssøksmål, fremsettes for den domstol der søksmål om det inngrep som påberopes som grunnlag for begjæringen, kunne vært anlagt. Begjæringen kan også fremmes for domstolen der den begjæringen retter seg mot har alminnelig verneting. Retter begjæringens seg mot flere, kan den fremmes der én av disse har verneting.

(3) Begjæringen skal angi den som det kreves opplysninger fra som motpart. Når begjæringen fremmes i et inngrepssøksmål og retter seg mot en annen enn motparten i søksmålet, skal begge angis som motpart. Det skal redegjøres for hva slags opplysninger som kreves og begrunnelsen for det.

(4) I et inngrepssøksmål kan begjæring om informasjonspålegg fremmes inntil saken tas opp til doms. Fremmes begjæringen under hovedforhandlingen, kan den bare rette seg mot motparten eller et vitne. Er begjæringen rettet mot et vitne, må den fremmes før vitnets forklaring er avsluttet. Etter at saksforberedelsen er avsluttet, kan det ikke tilbys nye vitnebevis med sikte på at vitnet skal pålegges å gi opplysninger

om opprinnelse og distribusjonsnettverk som er uten betydning for avgjørelsen av inngrepssøksmålet. Dersom vitnet også skal forklare seg om forhold som kan være av betydning ved avgjørelsen av søksmålet, gjelder § 9-16. Hvis det er aktuelt å begjære at et vitne skal pålegges å gi opplysninger etter § 28A-1, skal det opplyses om det når beviset tilbys.

(5) Den begjæringen retter seg mot skal ha anledning til å uttale seg før den avgjøres.

§ 28 A-4 *Rettens avgjørelse*

(1) Tvist om det skal gis opplysninger etter § 28 A-1 avgjøres ved kjennelse.

(2) I et inngrepssøksmål bestemmer retten om begjæringen skal avgjøres ved særskilt kjennelse, eller om avgjørelsen skal utstå til den dom eller kjennelse som avslutter saken. Avgjørelsen kan i begge tilfeller påankes særskilt.

(3) Retten avgjør hvordan et informasjonspålegg skal etterkommes. Informasjonspålegget kan gå ut på at den det retter seg mot skal avgi forklaring i retten eller gi tilgang til realbevis. Reglene i kapittel 23, 24, 26 og 27 gjelder tilsvarende så langt de passer. Retten kan også beslutte at den som pålegget retter seg mot, skal utarbeide en særskilt skriftlig erklæring i stedet for å avgi forklaring. Hvis en som ikke er part, nekter å etterkomme en rettskraftig kjennelse som pålegger vedkommende å utarbeide særlig skriftlig erklæring, kan retten treffe avgjørelse om at kjennelsen skal tvangsfullbyrdes.

§ 28 A-5 *Sakskostnader og utlegg*

(1) Når det begjæres informasjonspålegg uavhengig av et søksmål om inngrep eller overfor andre enn motparten i et inngrepssøksmål, plikter den som fremmer begjæringen å dekke nødvendige kostnader og utlegg, som påføres den det blir krevd informasjon fra. Dersom begjæringen er nødvendiggjort av at den det kreves informasjon fra uten rimelig grunn har bestridt kravet, kan plikten etter første punktum helt eller delvis falle bort, og den som har fremmet begjæringen helt eller delvis tilkjennes sakskostnader.

(2) Mellom partene i et søksmål om inngrep gjelder bestemmelsene om sakskostnader i kapittel 20 for kostnader og utlegg knyttet til behandling og gjennomføring av en begjæring om informasjon.

§ 34-7 skal lyde:

§ 34-7 *Særregler om midlertidige forføyninger til sikring av immaterialrettigheter*

(1) *Retten kan* som midlertidig forføyning mot mottakeren eller dennes representant, beslutte at tollmyndighetene skal holde *tilbake varer som er under deres kontroll*, når innførsel eller utførsel av varene vil utgjøre et inngrep i en immaterialrettighet som

nevnt i tvisteloven § 28 A-1 tredje ledd første punktum. Retten kan beslutte dette selv om mottakeren eller dennes representant er ukjent. Forføyningen skal i så fall besluttes uten innkalling til muntlig forhandling, og det skal ikke fastsettes en frist for saksøkeren til å reise søksmål om kravet. Fra det tidspunkt tollmyndighetene holder varer tilbake i samsvar med forføyningen, får mottakeren eller dennes representant stilling som saksøkt.

(2) For midlertidige forføyninger etter paragrafen her gjelder i tillegg til loven her reglene i tolloven §§ 15-1 til 15-5. § 34-4 gjelder ikke.

(3) Paragrafen her gjelder tilsvarende ved innførsel eller utførsel av varer som krenker markedsføringsloven § 30, og ved innførsel eller utførsel av varer som krenker markedsføringsloven §§ 25 og 26, når krenkelsen består i etterligning av annens produkt, kjennetegn, reklamemidler eller andre frembringelser.

IX

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel gjøres følgende endringer:

§ 15-1 skal lyde:

§ 15-1 *Varsel og tilbakehold av varer før midlertidig forføyning*

(1) Tollmyndighetene kan uten hinder av taushetsplikt varsle rettighetshaveren dersom det foreligger begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av varer som er under tollmyndighetenes kontroll, vil utgjøre et inngrep i en immaterialrettighet som nevnt i tvisteloven § 28 A-1 tredje ledd første punktum. Foruten grunnlaget for mistanken skal det i varselet, i den utstrekning disse er kjent for tollmyndighetene, gis opplysninger om avsenders og mottakers navn og adresse, varenes opprinnelse, varenes art og antallet varer. Tollmyndighetene kan holde varene tilbake i inntil ti virkedager regnet fra da varselet ble gitt.

(2) Mottaker eller dennes representant skal varsles når tollmyndighetene varsler rettighetshaver eller holder tilbake varer etter første ledd.

(3) Kapittelet her gjelder tilsvarende ved innførsel eller utførsel av varer som krenker markedsføringsloven § 30, og ved innførsel eller utførsel av varer som krenker markedsføringsloven §§ 25 og 26, når krenkelsen består i etterligning av annens produkt, kjennetegn, reklamemidler eller andre frembringelser.

(4) Departementet kan gi forskrift om at rettighetshavere oppfordres til å gi tollmyndighetene opplysninger med sikte på å avdekke varer som nevnt i første ledd, og om hvem som skal motta varsel på vegne av rettighetshaver.

§ 15-3 skal lyde:

§ 15-3 *Varsel mv. ved tilbakehold av varer*

(1) Når tollmyndighetene har avdekket varer som skal holdes tilbake på grunnlag av en midlertidig forføyning, skal de straks varsle tingretten, saksøkeren, mottakeren av varen, og i tilfelle den som representerer mottakeren overfor tollmyndighetene, eller som på mottakerens vegne har omsorg for varen ved innførsel. I varselet skal det opplyses om at varene blir holdt tilbake i samsvar med den midlertidige forføyningen inntil retten eller saksøkeren bestemmer annet, eller retten gir beskjed om at forføyningen er rettskraftig opphevet eller falt bort. I varselet til saksøkeren skal det i tillegg, i den utstrekning disse er kjent for tollmyndighetene, gis slike opplysninger om avsender, mottaker og varene som nevnt i § 15-1 første ledd annet punktum.

(2) Når retten mottar varsel fra tollmyndighetene etter første ledd, skal den straks sette en kort frist for saksøkeren til å reise søksmål mot mottakeren av varen om det krav forføyningen skal sikre, med mindre retten allerede har fastsatt en slik frist. Er forføyningen besluttet uten innkalling til muntlig forhandling, kan mottakeren av varen og enhver annen som er rammet av forføyningen kreve etterfølgende muntlig forhandling etter tvisteloven § 32-8.

(3) Tollmyndighetene kan etter begjæring beslutte at rettighetshaveren, mottakeren eller dennes representant, skal gis adgang til å undersøke varer som holdes tilbake etter § 15-1 første ledd, eller på grunnlag av en midlertidig forføyning hos tollmyndighetene. Tollmyndighetene kan også beslutte at eksemplarer av slike varer skal overlates til rettighetshaveren for undersøkelser. Varer som overlates til rettighetshaveren skal returneres så snart undersøkelsene er fullført eller tilbakeholdet har falt bort. Rettighetshaveren er ansvarlig for skade på varer som oppstår i forbindelse med undersøkelser etter leddet her.

(4) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes varsling av tiltak til sikring av immaterialrettigheter etter paragrafen her.

§ 15-4 skal lyde:

§ 15-4 *Deklarering, ansvar for lagerleie, ødeleggelse av varer m.m.*

(1) Tollmyndighetenes tilbakeholdelse av varer etter § 15-1 første ledd eller på grunnlag av en midlertidig forføyning, endrer ikke plikten til å deklarere varene og til å svare toll og omkostninger. Rettighetshaveren er ansvarlig for kostnadene til lagerleie i tidsrommet varer holdes tilbake etter § 15-1 første ledd eller på grunnlag av en midlertidig forføyning, og skal varsles etter skattebetalingsloven § 14-10 annet ledd, på samme måte som mottakeren av varen

før varen, kan tvangsselges på grunn av manglende betaling av lagerleie.

(2) Varer kan ikke tvangsselges etter §§ 4-2, 4-27 og 4-32 så lenge de holdes tilbake etter § 15-1 første ledd eller på grunnlag av en midlertidig forføyning. Det samme gjelder hvis det er fastslått ved dom eller følger av en bindende avtale mellom rettighetshaveren og mottakeren eller dennes representant at varene utgjør inngrep i en immaterialrettighet.

(3) Tollmyndighetene kan besørge ødeleggelse av varer som holdes tilbake, eller andre tiltak som gjelder varene, når dette følger av dom eller når mottakeren eller dennes representant har gitt samtykke til det. Rettighetshaveren er ansvarlig overfor tollmyndighetene for kostnader tollmyndighetene påføres i forbindelse med ødeleggelse av varer eller andre tiltak som gjelder varene.

X

I lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. gjøres følgende endringer:

Kapittel 9 overskriften skal lyde:

Kapittel 9. Straff og sivilrettslige sanksjoner

§ 48 første ledd første punktum skal lyde:

Den som forsettlig og vesentlig overtrer § 6 fjerde ledd jf. første ledd, forskrift gitt i medhold av § 6 femte ledd, § 11, § 13, § 15, § 20 annet ledd, § 26, § 27, § 28, § 29 eller § 30, straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler, dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Ny § 48 a skal lyde:

§ 48 a *Straff og sivilrettslige sanksjoner ved ulovlig bruk av geografiske betegnelser*

Den som forsettlig bruker en geografisk betegnelse i strid med §§ 25, 26 eller 31, eller medvirker til det, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil 3 år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger skal det særlig legges vekt på den skade som er påført den forurettede, herunder skade på dennes kommersielle omdømme, den vinning som krenkeren har oppnådd, og omfanget av krenkelsen for øvrig.

Offentlig påtale finner bare sted hvis den fornærmede ber om det, med mindre det kreves av allmenne hensyn.

Bestemmelsene om sanksjoner mot varemerkeinngrep i varemerkeloven kapittel 8, bortsett fra §§ 60, 61 og 61 a, gjelder tilsvarende ved bruk av geografiske betegnelser i strid med §§ 25, 26 eller 31.

Ny § 48 b skal lyde:

§ 48 b *Vederlag og erstatning ved overtredelse av visse bestemmelser i kapittel 6*

For forsettlig eller uaktsom overtredelse av §§ 28, 29 og 30 skal overtrederen betale til den forurettede:

- a) *vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen, samt erstatning for skade som følge av overtredelsen som ikke ville oppstått ved lisensiering,*
- b) *erstatning for skade som følge av overtredelsen, eller*
- c) *vederlag svarende til vinningen som er oppnådd ved overtredelsen.*

Vederlag og erstatning fastsettes etter det av grunnlagene i bokstav a til c som er gunstigst for den forurettede.

Første ledd gjelder tilsvarende ved medvirkning.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved overtredelse av §§ 25 og 26 som består i etterligning av annens produkt, kjennetegn, reklamemidler eller andre frembringelser.

XI

I lov 26. mars 2010 nr. 8 om beskyttelse av varemerker gjøres følgende endringer:

§ 14 fjerde ledd skal lyde:

Et tegn som i næringsvirksomhet brukes for å angi den geografiske opprinnelsen for en vare eller tjeneste, kan uten hinder av annet ledd bokstav a registreres som fellesmerke.

§ 57 skal lyde:

§ 57 *Forbud mot inngrep*

Den som har gjort inngrep i en annens rett etter denne loven, eller medvirket til det, kan ved dom forbys å gjenta handlingen. Den som har gjort vesentlige forberedelsestiltak med sikte på å utføre en handling som vil utgjøre inngrep, eller på annen måte har opptrådt slik at det er særlig grunn til å frykte at vedkommende vil gjøre inngrep, kan ved dom forbys å gjennomføre handlingen.

§ 58 skal lyde:

§ 58 *Vederlag og erstatning for varemerkeinngrep*

For forsettlig eller uaktsomt varemerkeinngrep skal inngriperen betale til rettighetshaveren:

- a) *vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen, samt erstatning for skade som følge av inngrepet som ikke ville oppstått ved lisensiering,*
- b) *erstatning for skade som følge av inngrepet, eller*

c) vederlag svarende til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.

Vederlag og erstatning fastsettes etter det av grunnlagene i bokstav a til c som er gunstigst for rettighetshaveren.

Er det handlet forsettlig eller grovt uaktsomt, skal inngriperen, dersom rettighetshaveren krever det, i stedet for vederlag og erstatning fastsatt etter første ledd, betale vederlag svarende til det dobbelte av en rimelig lisensavgift for utnyttelsen.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved medvirkning.

For inngrep som har skjedd i god tro skal inngriperen i den grad det ikke fremstår som urimelig, betale vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen eller til vinningen som er oppnådd ved inngrepet.

Ansvarer etter første til tredje ledd kan lempes etter lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 5-2.

Innehaveren av et fellesmerke kan kreve erstatning også for skade som er påført andre som har rett til å bruke merket.

§ 59 skal lyde:

§ 59 Tiltak for å hindre inngrep

For å hindre inngrep kan retten i den utstrekning det finnes rimelig, gi pålegg om forebyggende tiltak for produkter som utgjør inngrep i en varemerkerett og for materialer og hjelpemidler som hovedsakelig er brukt, eller tilsiktet brukt, til å fremstille slike produkter. Slikt pålegg kan blant annet gå ut på at produkter og materialer og hjelpemidler skal:

- a) tilbakekalles fra handelen,
- b) definitivt fjernes fra handelen,
- c) ødelegges, eller
- d) utleveres til rettighetshaveren.

Avgjørelsen av om tiltak skal pålegges og valget mellom mulige tiltak skal skje ut fra en forholdsmessighetsvurdering. Det skal blant annet tas hensyn til inngrepets alvorlighet, virkningene av tiltakene og tredjeparts interesser.

Første ledd gjelder tilsvarende i tilfeller som nevnt i § 57 annet punktum.

Tiltak etter paragrafen her skal ikke være betinget av at rettighetshaveren yter kompensasjon til den tiltaket retter seg mot, og påvirker ikke rettighetshaverens rett til vederlag eller erstatning etter § 58. Tiltak skal gjennomføres for saksøktes regning hvis ikke særlige grunner taler mot det.

Ny § 59 a skal lyde:

§ 59 a Formidling av informasjon om dom i sak om inngrep

I dom i sak om inngrep kan retten bestemme at informasjon om dommen skal formidles på passende

måte for inngriperens regning. Dette gjelder tilsvarende ved medvirkning til inngrep og i tilfeller som nevnt i § 57 annet punktum.

§ 61 skal lyde:

§ 61 Straff

Den som forsettlig begår eller medvirker til å begå varemerkeinngrep, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger skal det særlig legges vekt på den skade som er påført rettighetshaveren, herunder skade på rettighetshaverens kommersielle omdømme, den vinning som inngriperen har oppnådd, og omfanget av inngrepet for øvrig.

Offentlig påtale finner bare sted hvis den fornærmede ber om det, med mindre det kreves av allmenne hensyn. Ved inngrep i fellesmerke anses bare merkehaveren som fornærmet.

Ny § 61 a skal lyde:

§ 61 a Utnyttelse før kunngjøring av registreringen

Utnytter noen uten samtykke fra søkeren et varemerke som er søkt registrert i tidsrommet mellom søknadens innlevering og kunngjøringen av registreringen, gjelder § 57, § 58 første til tredje og femte og sjettede ledd, §§ 59 og 59 a tilsvarende i den utstrekning søknaden fører til registrering.

Foreldelsesfristen for krav etter denne paragrafen begynner ikke å løpe før varemerket er registrert.

§ 62 første ledd skal lyde:

Følgende søksmål må reises ved Oslo tingrett:

- a) søksmål om prøving av avgjørelse truffet av Patentstyrets annen avdeling som omtalt i § 52
- b) søksmål om ugyldighet eller sletting av en varemerkeregistrering etter §§ 35 til 37
- c) sivilt søksmål om inngrep i registrert varemerke.

XII

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Endringene i straffeloven § 262, patentloven §§ 57, 58, 59 og 60, kretsmønsterloven §§ 6, 7, 8 og 9, planteforedlerloven §§ 22, 23, 24 og 25, designloven §§ 40, 41, 42 og 44 og varemerkeloven §§ 57, 58, 59 og 61 gjelder bare for handlinger som finner sted etter at loven har trådt i kraft. Det samme gjelder for ny §§ 56 a, 59 a og 59 b i patentloven, ny § 6-1 i foretaksnavneloven, ny §§ 5 a og 8 a i kretsmønsterloven, ny §§ 21 a, 24 a og 24 b i planteforedlerloven, ny §§ 39 a, 41 a og 41 b i designloven, ny §§ 48 a og 48 b i markedsføringsloven og ny §§ 59 a og 61 a i varemerkeloven.

Endringene i patentloven § 63, planteforedlerloven § 29, designloven § 46 og varemerkeloven § 62 gjelder bare for søksmål der stevning inngis etter at loven har trådt i kraft.

Etter nytt kapittel 28 A i tvisteloven kan det bare begjæres informasjon i forbindelse med søksmål når stevningen i søksmålet er inngitt etter at loven har trådt i kraft. Nytt kapittel 28 A i tvisteloven gjelder

også når inngrepet som påberopes som grunnlag for en begjæring om informasjon fant sted før loven har trådt i kraft.

Endringene i tvisteloven § 34-7 og tolloven §§ 15-1, 15-3 og 15-4 gjelder bare der innførsel eller utførsel av varer finner sted etter at loven har trådt i kraft.

Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

Oslo, i justiskomiteen, den 23. april 2013

Per Sandberg

leder

André Oktay Dahl

ordfører